

מ'יהו האדם השני בפרשת אלי

ההלכות

אותו אל הפשע, הוא אחד הסיפורים הי מופלאים ביותר המהלכים במדינה. איש אינו יודע מה מוצאו. האגדה מספרת כי יום אחד מצאו בני משפחת אי-כרים ממושב תל-עדשים שבצמק יזרעאל, תינוק עטוף סחבות ליד גדר המשק. כיון שבאותו יום עצמו נעלם מהמקום שבט בדואי שחנה קודם לכן בסביבה, נטו ליחס את התינוק לאותו שבט.

סיפור זה לא הפריע למשפחת המושב-ניק היקה פרץ ארליך, לאמץ את הילד כבנה. שמו בישראל נקבע או כשמעון והוא גדל בשנותיו הראשונות כאחד מילדי המושב.

אבל כשהגיע שמעון לגיל בו יכול היה להיכח בעצמו כי אינו דומה לשאר בני המשפחה, גילו לו כי הוא ילד מאומץ. שמעון, שדיבר גרמנית שוטפת, אותה למד בבית הוריו המאמצים, סבל ממשבר כתור צאה מגילוי זה, והיה צורך להעבירו למורסד החינוכי בעין-חרוד, שם גדל כילד קשה ופרובלמטי.

כשהתבגר הפך לגבר ענקיקומה, יפה תואר, בעל אינטליגנציה טבעית נדירה, חד חושים להפליא, רך דבור ובעל קטב אישי נדיר, שהיה גורם לעדרים של נעירות להתאהב בו מבלי שאפילו רצה בכך.

טיול ברבת-עמון

בצה"ל ובשנים הראשונות אחרי שיחרורו מהצבא, זרמו הלחצים הנפשיים הפנימיים של כושי באפיקים של הרפתקנות. ב-1959 הוא ביצע יחד עם חבר ממוצא אמריקאי, את אחד ממעשי ההרפתקנות הנועזים שבוצעו אי-פעם בארץ.

השניים סחבו משטח ארמון-הנציב בירושלים, שהיה בשליטת אנשי האו"ם, מכונת של האו"ם, בה ערכו במשך כמה ימים טיול בירדן, ביקרו אף ברבת-עמון כשם מחופשים לאנשי האו"ם. סיפור זה מעיד על כוח-ההמצאה והדמיון האופייניים לכושי. אחרי ש' התגנבו לארמון-הנציב בלילה והצליחו להוציא משם מכונת סטיין, כשהם מוסרים לזקיף במקום מספר דמיוני ששימש כסיסמת מעבר, הביאו כושי וחברו את המכונת לירושלים העברית.

במשך חודשים הסתירו אותה בואדי כשהיא מוסווה בענפים. בתקופה זו הכינו השניים תעודות מוזיפיות, לפיהם היה כושי משקיף או"ם מקולומביה ואילו חברו האמריקאי, משקיף או"ם מקנדה. בעזרת תעודות אלה וציוד נוסף שהכינו למסע, תכננו להצות את הגבול עם ירדן בערבה. מסעם החל כמה קילומטרים צפונית לעקי-בה, משם יצאו לסיור בפטרה, העיר היקדומה החצובה בסלע.

לא היתה להם כל תוכנית מוגדרת למסע. תחילה חשבו רק לבקר באותם מקומות בעבר-הירדן, ששמותיהם הסעירו בי משך שנים את דמיון צעירי ישראל. אבל אחרי שהתברר להם כי הם יכולים לנוע בקלות בכבישי ירדן ללא חשש של זיי-הוי, המשיכו בדרך, דרך רבת-עמון עד זרקה, חצו משם את הירדן ליד יריחו, ביקרו בירושלים המזרחית ובחברון וניסו

ה ידיעה שהתפרסמה בשבוע שעבר בכל עיתוני ישראל, בה נמסר על מעצרו של שמעון רימון (מורחי), המכונה "כושי", כחשוד בביצוע הפריצה, בקשר אליה נעצר גם העתונאי אלי לנדאו. הכילה דוגמה קלאסית למשפט שקרי מבחינה לוגית.

נאמר בה כי כושי בן ה-31, היה בשעתו אחד הלוחמים האגדתיים של יחידת הקרמנדו 101 המהוללת של צה"ל. איש מבין מפרסמי הידיעה, וקרוב לודאי גם רבים מבין קוראיה, לא שם ליבו לכך שאם אומנם נכונים דברי משפט זה, היתה שמעון רימון צריך להיות בן 14 לכל היותר שעה שלחם בשורותיה של יחידת קומנדו 101. לרוע המזל לא היתה יחידת קומנדו 101 יחידת גנדו, וכושי לא שירת כמובן מי עולם ביחידה זו.

למרות זאת היתה ליחידת 101 השפעה עצומה על דרך חייו של איש מור ומיוחד עמו זה, שמעליו והרפתקאותיו הפכו אותו לאגדה מהלכת על שתיים. שמעון רימון נולד כמה שנים מאוחר מדי כדי שיוכל להימנות על לוחמי 101. אבל הוא גדל על ברכיהם של לוחמי יחידה זו, כשהיה נער בקיבוץ עין-חרוד היו לוחמי היחידה, ובראשם מאיר הרציון אליליו, סיפורי גבורתם הלהיבו את דמיונו. הוא רצה להידמות להם ולהיות כמותם. אבל כשהגיעה שעתו של שמעון להתגייס לצה"ל, כבר שבקו יחידה זו חיים בגבול שררה רגיעה. היתה זו התקופה שאחרי מבע קדש ב-1956, ואפילו פונו לות התגמול היו נדירות ביותר.

לשמעון רימון, שהחמיץ את היחידה שהיתה תואמת את אישיותו ואופיו, לא נותרה הברירה אלא להקים את יחידת קומנדו 102, יחידה שהוא, כחילל בצנתרנים, היה הלוחם הבודד והאחד שלה.

טינוק ליד גדר המשק

בצה"ל זכה שמעון גבה-הקומה ביכינוי כושי, בשל צבע עורו השחום. הוא היה במקצועו הצבאי סייר, גיי לה תכונות טבעיות למקצועות אלה, כך למשל, היה נוהג להחביא בפנינות סתר שונות במרחבי הגב, מחבואים פרטיים של ג'ריקנים של דלק, שרק הוא היה יודע את מקום הימצאם. אבל בכל פעם שאיוזה רכב של יחידתו היה נתקע ללא דלק, היה כושי נעלם, שולף, כאשף המוציא שפן מצילינדר, ג'ריקן של דלק.

אך אם בשנות החמישים המאוחרות התפרסם כושי בעיקר כסייר מעולה, הרי בשנות השישים בא לו פירוטומו בעיקר בשל התנגשויותיו התכופות עם החוק. אין ספק: עברו של כושי מצביע עליו כעל עבריין מועד, המבצע מעת לעת עבירות שונות על החוק, אבל שמעון רימון אינו עבריין רגיל. בכל פעם שהוא נלכד על ידי שומרי החוק, חשים לעזרתו כמה מהאנשים המפורסמים ביותר במדינה, כושי לל מפקדים בכירים של צה"ל בעבר, וי מפעילים את כל השפעתם כדי להקל עליו בדין, כי סיפור חייו של כושי, שהוא סיפור קלאסי של אדם, שהגסיבות דחפו

בתום עשרה ימי מעצר, שוחרר השבוע כתבו הצבאי של מעריב, אלי לנדאו, ממקום מעצרו במשטרת אורייהודו. אולם הפרשה שאלי לנדאו ניצב במרכזה, ושחסיערה את המדינה כולה גם בתקופה של פיות וידיעות מרעישות אחרות, לא הסתיימה. היא עלולה לשוב ולשמש נושא מרכזי לשיחות וזיכוחים רבים.

חוקרי משטרת ישראל הגיעו בתום עשרת ימי החקירה, בהם לא זכו לכל שיתוף פעולה מצידו של לנדאו, למסקנה כי חומר הראיות שהצטבר בידיהם מספיק כדי להאשים את אלי לנדאו ולהעמידו לדין.

כאשר נעצר אלי לנדאו לראשונה היו בידי חוקרי המשטרה ראיות קלושות בלבד: עדותם של האחים עמוס וזאב בן-שחר, ברשותם נמצאו חומרי ההדברה והזרעים שנגנבו ממחסני חברת גרעין, לפיה הובאה אליהם הסחורה הגנובה והוצעה להם למכירה על ידי שכנו של עמוס, אלי לנדאו. הודאות אלה כלשעצמן, לא היה בהן די כדי שהמשטרה תוכל להעמיד את אלי לדין. הן היו טעונות הוכחות מסייעות, שיאמתו אותן. ללא הוכחות כאלה קשה להאמין שאיוזה שופט היה מחייב את לנדאו להשיב להאשמה שהור

המשטרה

הולכת

עד הסוף

עלתה נגדו. סניגוריו יכלו לטעון כי האחים בן-שחר קשרו את שמו של לנדאו לפרשה מתוך תקווה שהמשטרה לא תרצה להתעסק עם כתבו של עיתון רב השפעה כמו מעריב, ובזכותו ייחלצו אף הם מהעניין.

משום כך כונו מאמצי המשטרה, בששת ימי מעצרו הראשונים של אלי לנדאו, לחיפוש אחר הוכחות מסייעות כאלה, שיהיה בהן לאמת את גירסתם של האחים בן-שחר.

מאמצי המשטרה הופנו לכיוונים רבים. רק בודדים מהם העלו תוצאות כלשהן. האחים בן-שחר טענו, למשל, כי אלי לנדאו הזכיר שם אדם בשם שמעון, כמי שיביא אליו את חומרי ההדברה. לפי שם זה ולפי התיאורים שמסרו האחים, הגיעו חוקרי המשטרה למסקנה, כי המדובר בשמעון ("כושי") רימון, הנחשב כידידו של אלי לנדאו, עימו שירת יחד בצה"ל (ראה מסגרת). אלא שמעצרו של כושי לא סייע בדבר להתקדמות החקירה.

גם בדיקות חשבוניות הבנק של אלי לנדאו העלו כל חומר ראיות נוסף. הסתבר אומנם לחוקרים כי בסניף של בנק ברוקלין בתל-אביב רשומה בחשבונו של אלי לנדאו משיכת יתר בסכום של למעלה מ-40 אלף ל"י, וכי סכום החובות שלו אצל נושיו מסתכם ב-50 אלף ל"י נוספות. מימצאים אלה סיפקו למשטרה תיאוריה בדבר מצבו הכספי הדחוק של העיתונאי, שיכול היה להיות מניע למעשה שמייחסים לו. תיאוריה זו הועלתה אומנם בבית-המשפט, שעה שביקשה המשטרה להאריך את תקופת מעצרו של לנדאו, אבל מבחינה משפטית קשה לראות בה עדות מסייעת. אילו היתה נמצאת בחשבוניות של לנדאו הפקדה של סכום של 10 אלפים ל"י, שניתן לו על ידי האחים

אלי לנדאו בבית-המשפט אלי לנדאו, כתבו הצבאי של מעריב, מאחורי סוללת אנשי משטרה, בעת שהובא לבית-המשפט בתל-אביב, להוצאת פקודת מעצר נגדו. השבוע, בתום עשרה ימי מעצר, שוחרר ממעצרו בערבות של חמש-עשרה אלף ל"י.

בן-שחר, לטענתם, בתאריך זהה או קרוב לתאריך שנקבו הם, יכול היה הדבר להוות הוכחה מסייעת. הפקדה כזו לא נמצאה. (לעומת זאת, מייד אחרי גילוי המשטרה על משיכת היתר שהיתה לאלי לנדאו בבנק, מיהר חותנו, ראש עיריית נתניה עובד בן-עמי, לחסל את החוב.) אם למרות זאת ביקשה המשטרה להאריך את מעצרו של לנדאו, היו לכך כמה נימוקים, שנוצגו המשטרה לא ששו לגלותם. מחשש פן יתגלו קלפיהם בטרם מועד, אחד המימצאים שבידי החוקרים היתה עדותו של נהג משאית, שזוהתו נשמרת בסוד, שאינו קשור לפרשה. בליל הפריצה למחסני גרעין, ניסה נהג זה לחנות בקירבת המחסנים, כאשר הבחין בטנדר מדגם שברולט בעל אף קטום, שהפריע לו לחנות. לדבריו העדות, ראה הנגה בטנדר ובסביבתו שלושה אנשים שעסקו בהעמסת סחורה ממחסני גרעין. במיסדר זהיה שזנערך לנהג המשאית, הוא הצביע על טנדר